

Dosarul nr. 2ra-445/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (jud. O. Ionașcu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Danilov, I. Secrieru, Iu. Cotruță)

ÎNCHEIERE

18 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Judecătorii

Svetlana Filincova

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Instituția Privată „Liceul de Limbi Moderne și Management”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Instituția Privată „Liceul de Limbi Moderne și Management” împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată, împotriva deciziei din 11 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 19 februarie 2018, Instituția Privată „Liceul de Limbi Moderne și Management” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova solicitând încasarea sumei de 16100,00 de lei cu titlu de cheltuieli judiciare.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că prin hotărârea din 24 februarie 2014 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, menținută prin decizia din 28 mai 2015 a Curții de Apel Chișinău, ca urmare a admiterii parțiale a acțiunii înaintate la data de 18 decembrie 2013 împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Igor Doroftei, Primăria municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și încasarea prejudiciului moral și material, s-a constatat faptul încălcării dreptului Instituției Private „Liceul de Limbi Moderne și Management” la executare în termen rezonabil a hotărârii din 25 decembrie 2006 a Curții de Apel Chișinău și s-a încasat de la bugetul de stat în beneficiul Instituției Private „Liceul de Limbi Moderne și Management” suma de 30000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, iar în rest pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate. Prin încheierea din 18 noiembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție au fost considerate inadmisibile recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Instituția Privată „Liceul de Limbi Moderne și Management” împotriva deciziei din 28 mai 2015 a Curții de Apel Chișinău. Astfel, a precizat că a avut câștig de cauză parțial.

Totodată, a menționat că în vederea apărării drepturilor și intereselor, Instituția Privată „Liceul de Limbi Moderne și Management”, în persoana directorului

Șișcanu Svetlana, la 05 decembrie 2013 a semnat contractul de asistență juridică nr.35a-12/2013 cu Cabinetul Avocatului „Agachi Tatiana”, în baza căruia avocatul Tatiana Agachi s-a angajat să examineze materialele prezentate, să consulte și să întocmească cereri scrise, explicații, demersuri și să participe în cadrul ședințelor de judecată la examinarea cererii de chemare în judecată privind repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, în temeiul Legii nr.87 din 21 aprilie 2011. Astfel, Cabinetul Avocatului „Agachi Tatiana” și-a executat pe deplin obligațiile asumate prin contractul de asistență juridică, fapt confirmat prin actul de executare a lucrărilor semnat de către părți la data de 18 noiembrie 2015, data rămânerii irevocabile a hotărârii judecătorești în cauza sus-menționată. Concomitent prin hotărârea irevocabilă nr.2-4810/16 din 17 ianuarie 2017 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, s-a încasat de la Instituția Privată „Liceul de Limbi Moderne și Management” în beneficiul Cabinetului Avocatului „Agachi Tatiana” datoria în baza contractului de asistență juridică în mărime de 16100 de lei. Astfel, după rămânerea irevocabilă a hotărârii din 24 februarie 2014 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău și după primirea spre executare a documentului executoriu nr.2-4810 din 17 ianuarie 2017 privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 16100 de lei, a achitat serviciile juridice în mărimea dispusă.

Ulterior, la 15 mai 2017, a înregistrat la cancelaria Ministerului Justiției al Republicii Moldova o reclamație, prin care a solicitat tranșarea litigiului pe cale amiabilă, care a rămas fără răspuns.

Reclamantul a precizat că cheltuielile de judecare a cauzei constituie sumele bănești suportate în legătură cu examinarea cauzei, suportate de instanța de judecată și de părți sau participanții la proces, altele decât sumele achitate cu titlu de taxă de stat. Aceeași situație este prevăzută și de art. 90 Cod de procedură civilă, în conformitate cu care din aceste cheltuieli fac parte: sumele plătite pentru asistență juridică etc. Prin prisma art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească părții care a avut câștig de cauză toate cheltuielile de judecată. Iar alineatul (3) al aceluiași articol stipulează că prevederile alin. (1) se aplică și la repartizarea între părți a cheltuielilor de judecată în instanță de apel, în instanță de recurs și în cadrul revizuirii.

În conformitate cu art. 96 Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

În cadrul ședinței de judecată din 27 iulie 2018, Instituția Privată „Liceul de Limbi Moderne și Management”, reprezentată de avocatul Agachi Tatiana, în formă verbală a înaintat cerere de concretizare a pretențiilor, solicitând încasarea sumei de 16100 lei cu titlu de cheltuieli judiciare din contul bugetului de stat și nu din contul Ministerului Justiției al Republicii Moldova.

Prin hotărârea din 27 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Instituția Privată „Liceul de Limbi Moderne și Management” împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată în mărime de 16100 de lei.

Prin decizia din 11 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de apel depusă de Instituția Privată „Liceul de Limbi Moderne și Management” și s-a menținut hotărârea din 27 iulie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a punctat că în motivarea soluției privind respingerea acțiunii, prima instanță a notat că Ministerul Justiției al Republicii Moldova, în calitate sa de reprezentant al statului, nu a fost înștiințat despre pornirea procesului între Cabinetul Avocatului „Agachi Tatiana” și Instituția Privată „Liceul de Limbi Moderne și Management” cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică suportate la judecarea cauzei civile inițiate la cererea de chemare în judecată a Instituției Private „Liceul de Limbi Moderne și Management” împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și încasarea prejudiciului material și moral, neavând, astfel, posibilitate reală de a obiecta împotriva mărimii cheltuielilor de asistență juridică pretinsă de partea apărării sau de a contesta.

Instanța de apel a relevat că acțiunile în temeiul Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, sunt adresate împotriva statului și nu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, implicit răspunde patrimonial eventual statul și nicidecum Ministerul Justiției ca persoană juridică.

La 28 ianuarie 2020, Instituția Privată „Liceul de Limbi Moderne și Management” a declarat recurs împotriva deciziei din 11 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere a cererii de chemare în judecată privind încasarea de la bugetul de stat a mijloacelor bănești în sumă de 16100,00 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În motivarea recursului s-a invocat că circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei în fond nu au fost constatate și elucidate pe deplin, instanțele nu și-au întemeiat soluția pe probele cercetate în ședință de judecată și nu a apreciat toate probele care demonstrează suportarea efectivă a cheltuielilor de asistență juridică.

Totodată, a menționat că în cadrul procesului inițiat la cererea sa împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului material și moral, a beneficiat de asistență juridică pentru ce a suportat cheltuieli în mărime de 16100 de lei.

La fel, a precizat că a fost acționat în judecată de către avocat, deoarece nu a achitat serviciile avocatului, fiind emisă o hotărâre de încasare a datoriei în baza contractului de asistență juridică.

Recurentul a opinat că este eronată concluzia instanțelor ierarhic inferioare precum că la examinarea prezentului litigiu urma a fi atras în proces Ministerul Justiției al Republicii Moldova în calitate de intervenient accesoriu, deoarece obiectul litigiului a rezultat din neonorarea obligațiilor contractuale față de Cabinetul Avocatului „Tatiana Agachi”.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 11 decembrie 2019, iar Instituția Privată „Liceul de Limbi Moderne și Management” a declarat recurs la 28 ianuarie 2020, ceea ce denotă că recursul este în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Instituția Privată „Liceul de Limbi Moderne și Management”, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Instituția Privată „Liceul de Limbi Moderne și Management” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Instituția Privată „Liceul de Limbi Moderne și Management”.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Instituția Privată „Liceul de Limbi Moderne și Management” împotriva deciziei din 11 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat